

מן נעור אחותי

עכש, שעה שפועלי בניין איימו להרוס את גינתה תוך כנדי ביצוע עבודות...

השן החודצת

מאסאצ'וסטס, ארצות הברית, גילה רופא שניינים כי הוא משתמש ברעש שיטתי כדי להשיק את כאבי השיניים של חולים...

הקש השוכר את...

חיפה, קיבל פקדימס טופסיצוא על סחורה בלתי מובנת, רשם "אוכפי גמלים" בסניף המגזר את המוצר המוצא, נוכח מאוחר יותר שהיצואנים שיגרו חומר בידוד לתיוקן צמיגים, המכונה באנגלית Camel's back.

פרם עז הראש

חיפה, הציעה הנהלת הנמל להעמיד למכירה סומבית פסל מחכת של ראש עבד אל-נאצר, אשר הגיע בטעות לעיר במקום שיימסר לתעודתו ברבת צמון, זכתה להצעה בודדה של פחות מחמש לירות תמורת ראשו של המנהיג הערבי.

מינום + מינום = פלום

ירושלים, קיבלה הנהלת שידורי קול ישראל מכתב מחאה ממאזינה צעירה, הטוענת כי סוסיהם בתוכנית הראדיו עליסה בארץ הפלאות אוכל צדפות, שהן מאכל טריפה, ענתה למאזינה כי "לאחר בירור, נתברר שסוסיהם לא היה יהודי".

LAND OF THE BIBLE

ירושלים, פוטר פקידה יפהפיה מן משרתה במשרד לנסיעות, מאחר שמע בידה האשים אותה שהיא מסיחה את דעת הלקוחות מתוכניות המסע שלהם, מונעת במקרים רבים מן היוצאים המיועדים לקנות כרטיסי מסע, מניעה אותה להשאר משום יופין של הצעירות הישראליות.

גיים חמישי

ביסטון, פנתה העלמה ג'ניפר גריקס למטרתה, מאחר וגילתה אצל מוכר ספרים, "ספר פורנוגרפי, גסרות, משחית זר ואנטי-אמריקאי" - המכונה הדקאמרונה, לאחד בוקאצ'ין.

הזהב הלבן

תל אביב, בעת האסיפה הכללית של חברת הנפט ישראלית, הוחלט להגדיל את ההון של החברה, מאחר וחופשי הנפט הע"ל חרס ולא הושגה מטרה כלשהי.

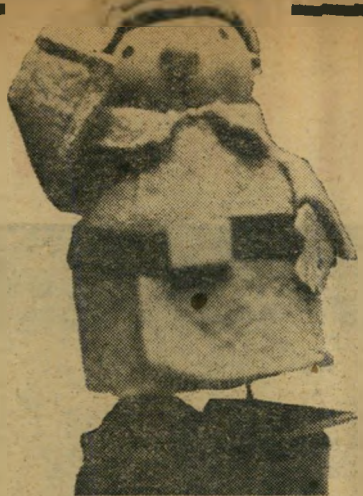
איש הישר ייעשה

תל אביב, שעה ששופט ג'ורג' הטיל קנס על נער בן 14 בעתן גניבת סכום כסף פנוט, סירב האב לשלם את הקנס, טען שמוטב לו שהנער יכלא, הציע לשופט לפקוד על ביצוע עונש מאסר, ממשיך ככל שאפשר במקום לדרוש מאיש עובד וישר לשלם שמונה לירות, על לא כלום.

עולם גורם

תל אביב, ביקש רובל מחברו כי יחליפו ליד הדוכן לכמה דקות. החבר ניצל את ההזדמנות, העלה מיד את מחיר האפרסקים 20% אגורה לקילוגרם, הגנה משפט פתאומי של קונות, שהעדיפו לקנות דחוק אצלו למרות שאצל הרוכלים השכ"נים היתה אותה סחורה יותר בזול, שילשל את העודף מהמחיר המקורי לכיסו, למרות מחאתו התרופפת של בעל הדוכן, שחזר רק כעבור שעה למקום.

פתי על הכמה והודעת: "בוקר טוב ויפה גברת מילר." וכן התחיל להתגלגל גל הדיאלוג, ורעמי הצחוק התחילו להגיע מן הקהל שמילא את אולם מונרבי. כך זה הלך עד סוף חלק א, רעמי מחיאות הכפיים היו סוערים וממושכים. בהפסקה הייתה המום - לחיצות ידיים, התלהבות, בטוחני כי אפילו לא שמעתי מה שמדברים אלי. השבתי רק על החלק השני. ההפסקה נגמרה, המארש הצבאי התחיל והמסך שוב עלה. שוויק הופיע עם האוברלויסנאנט שלו - נוסעים לחזית. גם בנסיעה ברכבת לא האיר לו מזל של שוויק. מוודה אחת אבדה. בסקרנותו הן לילות משך בשרשרת הסכנה והעמיד את הכבת. מחיאות כפיים סוערות הפסיקו קו את ההצגה לאחר פאנטומימה זאת. והלאה - שוויק נאסר על ידי זיגדאר מים, שהיו בטוחים כי תפסו מרגל רוסי גדול. הם הגישו לשבוי החשוב יין ו...

יום חזרתי שבור ורצוני הביתה. בבוקר יצאתי ליפו וביליתי שם ארבע שעות בחיפוש אחרי מעיל צבאי עליון. כך בדיוק, לפני 26 שנה. ביקרתי ביפו לחפש אדרת לחזרות של החייל האמין שוויק. התקשרתי לאותה אדרת כל כך, שאפילו כאשר תפרו לי מעיל חדש לכבוד הפרמיי רה, לא חיתרתי על "המציאה" מיפה, ושיחק גרוש. היום שלילתי 15 לירות. נזכרתי במעיל, כי היום חיפשתי מעיל חדש. אך למעשה אני זוכר כל פרט הקשור בחייל האמין שוויק. אני זוכר את הרושם הכביר הראשון שעשה עלי הספר, אותו קראתי פעמיים - בגרמנית ובפולנית. יתתי אז בחור בן 20. רוחו של החייל ציכי הקטן משך דבקה בן המשכתי לק' וא בספר, כל פעם פרק אחר, כמו שאני שים אחרים קוראים פרק יומי בתנ"ך. מה נדהמתי ושמחתי. אפוא, כאשר במאי

החיל האמיץ x 700

סיפורו האישי של השחקן ששני דורות ראוה בדמות שוייק

אוכל כפי שלא ראה מוזן. וכששאלו אותו על רוסיה, אם יש שם בחורות יפות - השיב, בחורות יש בכל העולם. עכשיו יש לי רק חשק ללכת לבית השימוש. כטוב לבו בין השמיץ את ההימנון הן אוסטרי וסוף סוף נוכחו לדעת מיהו - והוא התגלגל אל קרון הנוסע לחזית. רצה הגורל שבאחת התחנות נפגש שווייק שוב עם האוברלויסנאנט שלו. ר' הלאה - אימונים, כשהסמל משפשף את שוויק כל כך, ששני חובשים חייבים לא' סוף אותו באלונקה, באפיסת כוחות - את הסמל, לא את שוויק.

מנער עד אדוף

את היתרה ההצגה מספר אחד. עתה אני עימד בפני ההצגה מספר 700. בין מספר אחד ל-700 טמונה היסטוריה שלמה. אני זוכר הצגה בעין עירון, בגליל העליון. הדקוראציות עפו מהרות. כי הצג נז' בחוקי אבל השחקנים והקהל לא שמו לב לזה. המחזה גרף את כולם בצחוק. ועוד הצגה בעמק בית שאן, שוב באמי פתיאסרון. קוליסה אחת נפלה עלי תוך כדי הצגה. שאלתי: "חדיציקה, מה זה - רעידת אדמה בפראג?" הקהל הבין את האמפרוביזציה.

כאשר אני מבקר כקריין במחנות צבא, אין מקום שלא באים להראות לי את הן שוויק היחידתי. זה כבר הפך למושב. אנשים מספרים לי שראו את שוויק בגילים שונים, ילדים שהיו באים עם הן ריהם ההצגה וחוזרים כעבור שנים ורואים את המחזה. אחר אפילו בירח הדבש, עם אשתו הצעירה. רבים שהיו אז מקשרים בהגנה, תלמידי גימנסיות שראו את ההצגה כנערים, חזרו לראותה כרבי-סרגנים ו' אלופים. די אם אזכיר את בן הדוד שלי, אלוף עזר ווייצמן, מפקד חיל האוויר, ש' ראה את שוויק בפעם הראשונה ביום הבריציצה שלו ועד היום כחזאי הספיק לראותו כתריסר פעמים.

וכעת, תאמינו או לא, אני ניגש להצגת ה-700 בלא פחות חרדה מאשר ניגשתי תי להצגה הראשונה. אם כי אני חושב בעידרת התפקידים שגילמתי מאז - ו' בעיקר התפקידים המוליריים, זרן הטא' באק, גורקי, מגדלה, שלום עליכם, שייק ספיר, ומדמויות הארץ של ברייטסוף ו' אהרון מגד - יש בה לא פחות יצירה שחקנית מאשר בשוויק, בכל זאת - אוהב אני את שוויק אהבת נפש.

מאז ממשכים לשחק אתי החברים: יהודה גבאי, בתפקיד אוברלויסנאנט לו' קאש; יעקב כנעני כחדיציקה; חנה רביב כגברת מילר, יונה מרקושיביץ כג' ברת הוברסט; שלום פופוך כשופט; דניאל בן-שלמה כמייסטר, ראש הגני' נדארמים; ויעקב איינשטיין כסמל. הרשו לי להזכיר פה את חברי אשר בעולם האמת: את שמחה צובל, בתפקיד הפופול של הרופא הגנרל; את לוסיה שלונסקיה בתפקיד המשוררת - פנינה של אפיוורה, ששחקנים יכולים לשבת וללמוד ממנה; את יהודית ברקאית כבת האוברסט; ואת זירובבל בתפקיד האוברסט. כל עוד אהיה שוויק, לא אפסיק לשמוע את קולותיהם משיבים לי את השורות של יצירת האלמחז.

מאת מאיר מרגלית

לא פעם הייתי ברקיע השביעי וכעבור יום, בחזרה אחרת, הייתי יורד תחנית. בשום אופן לא חיפשתי להצחיק את הן קהל. כי צחוק זה, הרגשתי, יהיה אויבי כנפש. חיפשתי את הרצינות, את הלך מחשבותיו של שוויק, את הלוגיקה הש' וייקית. ופה ושם - את הדם והסאטירה העוקצת הסמונה תחת כל משפט. היה זה בעצם לדצמבר 1935, יום קר ו' גשום. בשעה ארבע וחצי עוד עמדת על הכמה עסוק בחזרות אחרונות. בשש הלכתי הביתה. רוצתי את פני אחרי ש' כבר הייתי מאופר - אותו ערב הוספתי לאיפור עוד דבר שלא היה לי קודם לכן. היא היבלת המפורסמת שהדבקתי על לחיי. לו היו אומרים לי: "שמע מרגלית, הורד את האיפור ואני משחרים אותך", נדמה לי שאו הייתי קאדם המאושר ב' עולם. אבל דבר זה, כמובן, לא קרה. המסך עלה. המארש הצבאי נגמר. הר

אוהל משה הלוי חזר מאירופה ובין יתר המחנות שהביא להצגה היה גם החייל ה' אמין.

באוהל רגשו הרחוקות סביב השאלה אם להציג את החייל שוויק או לא. שאלו התברים: "האם לא היה בכך סכנה גדולה מדי שנשען הצגה שלמה, למע' שה, על כתפו של שחקן אחד?" בסוף הוחלט בכל זאת להציגו. הוא נסר ל' תרגום, לאביגדור המאירי, המפורסם לא רק בשיריו אלא גם בסיפוריו על מל' חמלה העולם הראשונה. הוא עשה מלא' כח מחשבת ועד היום הטקסט נשמע מן הבמה בטבעיות ובקלות. סיגנונו אימנם סיפורתי, אך שולטת בו הפשטות שהיא אופיינית ליצירה גדולה. אילו היו מתר' גמים כיום את החייל שוויק, היו בודאי משתמשים בסלאנג של הפלמ"ח ושל צה"ל יאנגני יודע אם זה היה לטובה. על כך, יום גדול היה זה בשבילי, כאשר אחרי דיונים בהנהלת האוהל, הודבקה ה' פיתקה של חלוקת התפקידים. אני כמש יכול לראות לנגד עיני את הפתק הלבן, על לוח המודעות בצריף האוהל שבי' רחוב הירקון, כאשר בראש הרשימה כתוב: שוויק - מרגלית.

מתכוון רק לטוב ויפה

יה זה כאלו קיבלתי זהות חדשה. ו' איני ילד ציכיה יעצבאיות היתה זרה לי, כי במלחמת העולם הראשונה הייתי ילד ויחד עם אלפי משפחות אחרות נדחתי גם אני ממקום למקום עם משפחתי. התחלתי להתעמק בספרות על זמלמחה, קראתי את רימארק ואת באר' ביס. נפלז לידי חוכרות על מדיניות הקיסרות האוסטרית, אשר ציכיה הונד' ניהה היו מושעבודת לה. והנה, יכולתי לראות את שוויק, בן העם הציכיה המ' שועבד לקיסר שכבש את ארצו, נקרא לדגל לחתום. "האמנם היתה זאת מל' זמתו שלו?" שאלתי את עצמי, "האם כל רבבות ומאות אלפי היהודים ששיר' זו בצבאות ורי", הוספתי ושאלתי, "ונפלו באלפיהם - האם זאת היתה מלחמתם?" על זאת היתה בשבילי השאלה. על כן התחלתי לחפש את האדם, את התמימות הנשגבה שלו, אם אותה עזרמה עממית. שוויק לא הלך חלילה לרמות את הקיסר. יאם הוא בא לבית החולים ומצא שם נגישים העושים עם עצמם חולים, שוויק יזפר את האמת - שהוא סובל מרזי' זאטיים, ורעם של צחוק פורץ מפי ה' ופא הסאדיסט, כאשר שוויק מספר לו - שינו ישן בלילות. הוא לא רימה אותו - זאת היתה אמת. שוויק הלך לעשות את הכל טוב ויפה, על מנת להנחיל צחוק. אבל איך אומר שוויק באחד המקומות: "כל דבר שאני זתחיל לעשות אני מתכוון לטוב ולפיה, תמיד יוצא לי ההיפך". גם כשהוא נקלקל את אהבת הטלקה, האוברלויס' אנט שלו, גם או התכחן לטובה.

הפרמיורה

תחילו החזרות. הרבה סיקפוקים היו אצל החברים וגם אצלי עצמי.